

Het provinciaal bestuur van Friesland is voor 2,7% deelgenoot in de Gemeenschappelijke Kerncentrale Nederland (GKN). Via de stroomrekening betaalt u mee voor atoomstroom en houdt u kerncentrales mee in stand. Ongewild bent u mede verantwoordelijk.

Enkele Friezen wensten deze verantwoordelijkheid niet langer stilzwijgend te dragen. Zij weigerden 2,7% van hun stroomrekening te betalen. Onder de druk van deze en andere acties bepaalden de Provinciale Staten dat atoomstroomweigeraars 2,7% van hun stroomrekening mogen storten op een geblokkeerde rekening. Aan het PEB moet de overige 97,3% worden betaald. De afgesloten atoomstroomweigeraars werden weer aangesloten. Nieuwe afsluitingen komen er niet meer!

De rechter moet nu beslissen of het geld van de geblokkeerde rekening naar het PEB moet en dus naar Dodewaard, of dat het besteed mag worden aan niet bedreigende vormen van energie-opwekking. De uitspraak van de rechter komt over 2 of 3 jaar.

B en W van Leeuwarden volgen het beleid van Provinciale Staten.

De 3 hoofdbezwaren tegen kernenergie zijn:

- de onveiligheid van de kerncentrales zelf;
- het probleem van het radio-actieve afval;
- het opwerkingsproduct plutonium, dat gebruikt kan worden voor de aanmaak van kernwapens.

Ook U kunt duidelijk maken dat u geen atoomstroom wilt. U mag ook storten op de geblokkeerde rekening!

Zie voor de gegevens van deze rekening de achterzijde van deze folder.

Bijdragen voor deze actie zijn hoogst welkom op giro 52 30 463 ten name van Koördinatiegroep Weiger Atoomstroom, Furmerusstraat 470, Sneek.

Geblokkeerde rekening voor PEB-klienten:

Bel het PEB (058-923911) of schrijf (postbus 413, 8901 BE Leeuwarden) dat u geen atoomstroom wilt. Men stuurt u dan een brief dat u accoord moet gaan met het door Provinciale Staten gestelde. Betaal dan 2,7% op giro 811542, Frieslandbank, Leeuwarden, onder vermelding van: Provinciale Staten, rek.nr. 29.81.72.658 en uw verbruiksnummer. De rest van uw stroomrekening betaalt u gewoon aan het PEB.

FRIGAS-klienten moeten het FRIGAS bellen (440412) en krijgen dan ook de gegevens thuis gestuurd. U moet vragen naar het bedrag van uw stroomkosten, zodat u uw 2,7% kunt berekenen en storten op de Frieslandbank, giro 811542; rekening 29.81.74.545 B en W van Leeuwarden.

Voorbeeld

Als het bedrag van uw stroomrekening f 75 is:

Voor geblokkeerde rekening

$$\begin{array}{r} 75 \\ 2,7\% \times \\ \hline 525 \\ 150 \\ \hline 202,5 \end{array}$$

 delen door 100
 f 2,025
 afgerond f 2,03

Voor PEB

$$\begin{array}{r} f 75,00 \\ 2,03 \\ \hline f 72,97 \end{array}$$

girokaart (niet vouwen a.u.b.) naar postrek: 72 gld 97 ct 818291 van		mededelingen: Geen atoomstroom! verbruiksnummer ----- Jan Peen Atoomstroom	
naam: PEB adres: Leeuwarden		niet beschrijven a.u.b.	
girokaart (niet vouwen a.u.b.) naar postrek: 2 gld 03 ct 811542 van		mededelingen: Geen atoomstroom! Gedeputeerde Staten 29.81.72.658 verbr. nr. ----- Jan Peen Atoomstroom	
naam: Frieslandbank adres: Leeuwarden		niet t	
volgnr de ruimte hieronder niet beschrijven		van fumer uss traat 470 8602 cd steek	
			
		bank	

ATOOMSTROOM WEIGEREN MAG

In het kleine dorpje Marssum, onder de rook van Leeuwarden, ontdekten Henk Kuiper en Akky

van der Veer, midden 1981 dat de provincie Friesland aandelen heeft in de Gemeenschappelijke Kernenergiecentrale Nederland (GKN). Prompt begonnen zij 2,7%, het percentage aandelen dat de provincie Friesland heeft, op hun stroomrekening in te houden. Even prompt sloot het PEB hen af.

In een kort geding sprak de rechter uit dat het PEB de stroomlevering moest hervatten en dat de partijen tot overeenstemming moesten zien te komen. Als dat niet zou lukken, zo beloofde de rechter, dan zou hij op een nader te bepalen datum uitspraak doen.

Vele Friezen verklaarden zich solidair met Henk en Akky en begonnen ook 2,7% op hun stroomrekening in te houden. Het PEB trad stevig op. Boetes en intimidaties werden niet geschuwd. Ludieke acties tijdens statenvergaderingen hielpen niet. Moties van "Klein Links" legden te weinig gewicht in de schaal. Daags na de statenverkiezingen, in het voorjaar van '82, begonnen de afsluitingen. Midden '82 waren er zo'n 30 gewetensbezwaarde atoomstroomweigerers afgesloten.

Dus bestond er rechtsongelijkheid. Henk en Akky waren weer aangesloten. Anderen werden afgesloten. Gelijke Monniken, gelijke kappen? In de statenvergadering van 30 juni '82 werd door de PPR-PSP en de CPN opnieuw een motie ingediend (het PEB is een provinciaal bedrijf). De bedoeling was de gewetensbezwaarde atoomstroomweigerers weer aan te sluiten op het stroomnet en hen de gelegenheid te geven de 2,7% te storten op een geblokkeerde rekening van de provincie. In de motie stond ook dat de rechter moet bepalen, tot in hoogste instantie, of het geld van die rekening toch naar de GKN moet of bestemd mag worden voor milieu-vriendelijke stroomopwekking.

Tot grote verrassing van de indieners, werd de motie door gedeputeerde staten, inclusief de VVD-gedeputeerde (met het PEB in z'n portefeuille) overgenomen. Een ijlings door de VVD in elkaar gezette tegenmotie kreeg slechts een klein deel van

het CDA mee, zodat de PPR-PSP en CPN motie werd aanvaard.

En zo komt het dat nu een flink aantal Friezen het GKN-aandeel in hun stroomrekening storten op een geblokkeerde rekening bij GS. Burgemeester en wethouders van Leeuwarden verklaarden dat zij voor het Leeuwardense stroomleveringsbedrijf FRIGAS het beleid van GS volgen. De Leeuwardenaren kregen zodoende een aparte geblokkeerde rekening.

De Friezen begrepen van het begin af aan dat er om iets te bereiken enigerlei vorm van organisatie nodig is. Gekozen werd voor een provinciale steungroep om plaatselijke acties te stimuleren. Zo goed mogelijk voorziet de provinciale steungroep, die door het leven gaat als de Koördinatiegroep Weiger Atoomstroom, de plaatselijke groepen van adviezen, folders, affiches, stickers en buttons. Met een nieuwsbrief wordt het contact gestimuleerd. Daarbij blijkt het toch niet zo heel eenvoudig te zijn om mensen te bewegen zich telefonisch te melden bij het PEB of het FRIGAS, zodat zij hun 2,7% kunnen storten op één van de geblokkeerde rekeningen. Voor velen is het ook een drempel dat zij hun automatische betaling van de voorschotnota moeten stoppen. En het verband tussen de eigen lichtschakelaar, Dodewaard en Borssele, kernafval, milieuvervuiling, opwerkingsfabrieken, plutonium en kernwapens, ligt voor veel mensen buiten hun beleving en bewustzijn. Dat je politieke druk kan uitoefenen, door met zoveel mogelijk mensen te storten op de geblokkeerde rekeningen, wordt zelfs nogal eens als onbehoorlijk gezien.

Alleen met folders red je het niet. Naast informatie op papier is mond-tot-mond reclame een pure noodzaak. En dat vraagt tijd, heel veel tijd. En dat maakt dat de actie langzamer loopt dan je wel zou willen.

Friesland gaf de landelijke atoomstroomacties in 1982 een nieuwe impuls. Via Aktie Strohalm te Utrecht werd de "export" bevorderd. Ook de stroomopwekkingsbedrijven in de andere provincies hebben aandelen in de GKN, echter voor andere percentages dan de provincie Friesland. Daarom wordt de actie in de andere provincies gevoerd onder het motto: GEEN PIEK VOOR ATOOMELEKTRIEK.

Verdere informatie over het "Friese-model" wordt toegezonden na overmaking van f 5,- op giro 5230463 t.n.v. Koördinatiegroep Weiger Atoomstroom, Furmerusstraat 470, 8602 CD Sneek. Meer dan f 5,- mag natuurlijk ook.

Met atoomstroom-vrije groet!
9 januari 1983.

Spreekbeurt
26 februari 1983
Arnhem.

Eergisteren een jaar geleden zat de publieke tribune bij de vergadering van Provinciale Staten van Friesland propvol met een stel lefgozers, Allemaal atoomstroom opposanten. Omdat een motie werd behandeld waarin gevraagd werd om een fonds waarin atoomstroombezwaarden een deel van hun stroomrekening, voor ons was dat 2,7%, konden storten. Dat bedrag zou dan meteen in mindering moeten worden gebracht op het aandeel dat het Friese P.E.B. bijdraagt aan de exploitatie van Doodewaard.

Ik zeg lefgozers omdat we een vastberadenheid, een zeker zijn van de rechtvaardige zaak wwaarvoor we streden uitstraalden terwijl we doodbenauwd waren dat de motie zou worden aangenomen. Dat zou betekenen dat onze aktie ingekapseld zou worden en zich niet zou verbreiden. Ze zou dan een zachte dood sterven.

Aan de andere kant waren we bang voor de gevolgen van een afwijzen van de motie. Dat zou afsluitingen betekenen. En zouden we opgewassen zijn tegen het structurele geweld dat tegen ons gepleegd zou worden?

De motie werd afgewezen. Twee maanden later werden we afgesloten en in die zin kwam er een eind aan de spanning. We hoefden ons niet meer af te vragen hoe we allerlei praktische problemen zouden moeten oplossen. We konden aan de slag en we waren vindingrijker dan we van te voren hadden gedacht.

De vastberadenheid was echt. Je hoeft niet in Arnhem te wonen om de gevaren van kerncentrales te onderkennen. En zover ligt Friesland daar ook niet vanaf. Al denkt de rest van Nederland dat vaak wel. Bovendien: Friesland heeft ook haar vliegbasis en dat kerncentrales alles met kernbommen te maken heeft kan niet vaak genoeg gezegd worden.

Ook mijn kinderen waren vastberaden. Zij werden voor het probleem van geen t.v. meer kunnen kijken geplaatst. Dat werd aangescherpt door de kinderen op school en op straat die zeiden: "Ha jullie kunnen geen t.v. meer kijken omdat je moeder de stroomrekening niet wil betalen." Toen we zochten naar een oplossing, zei een van beide: "Hoe dan ook we betalen in geen geval." Later bleek dat je met accu's ook een heleboel kunt.

De vastbeslotenheid van de afgeslotenen samen kwam ook tot uiting in een grote ~~nk~~ solidariteit met elkaar. Die hadden we hard nodig ook. Want wat is je verweer als ze zeggen: "Je bent gek, je haalt jezelf alleen een hoop ongemak op de hals terwijl het niets uithaalt" Enkelen voegden daaraan toe: "Als het er nu duizenden waren"

Mijn enige verweer was dan: "Tienduizend begint ook bij één en we zijn nu bij dertig.

In Utrecht op een Aktie srohalm vergadering werden we op een voetstuk geplaatst. Dat stond heel eenzaam want zonder dat ze het zich realiseerden spraken ze zichzelf daarmee vrij van navolging. Op hun vraag wat ze voor ons konden doen luidde ons simpele antwoord; "Ook weigeren!"

Het fonds is er gekomen, we konden ons weer aan laten sluiten, al was het niet van harte. ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ Want we zitten te wachten op de uitspraak van de rechter. Als onze eisen niet ingewilligd worden, moeten we terug naar af. De politici hebben de zaak in handen gegeven van justitie.

Intussen gaat de srijd wel door en proberen we Wiegel geen gelijk te laten krijgen.

Mede door zijn toedoen hebben we bij zijn installatie het fonds gekregen. Niet omdat hij vond dat we gelijk hebben maar om onze strijdvaardigheid te breken. Dezelfde truc als die ze indertijd bij de Kalkarheffing hebben toegepast.

En omdat hij bang was dat de publieke opinie voor ons zou worden want de aktie dwong respekt af en haalde de antieatoomstroom beweging uit het kwade daglicht waarin ze sinds de rellen bij Doodewaard in terecht was gekomen.

De aktie verbreekt zich; het eerste vormingscentrum, Vinea Domini, doet mee. De eerste gemeente, Idaarderadeel, doet mee. Jongerencentra ~~xxxxxxx~~ tandartspraktijken etc, volgen.

Nu staan we hier. Deze manifestatie moet de start zijn voor een weigeraktie in Arnhem en omgeving.

Weet waar je aan begint, het is niet leuk. maar vertrouw in de eerste plaats op jezelf, Dat is de voorwaarde om de solidariteit die je ~~xxxx~~ nodig zult hebben, te laten groeien.

Zet Friesland niet op een voetstuk, maar beschouw haar als de voortrekster. Er is al veel gebeurd in Friesland maar wanneer het bij Friesland blijft, mislukt de aktie. Friesland alleen krijgt Doodewaard niet dicht. Daarom is het belangrijk dat jullie meedoen, ook al is het niet leuk. Als overal in Nederland basisgroepen met deze aktie beginnen, krijgt ze kans van slagen.

Als je precies wilt weten hoe het in friesland gegaan is, kun je het best zometeen naar onze stand komen; daar ligt een folder waarin het precies beschreven staat.

Basisgroepen moeten aan de slag want van de gevestigde machten hoef je het

niet te verwachten. Zij hebben hun kapitaal in kerncentrales geïnvesteerd en dat is hun dierbaar.

Ik zeg niet dat deze aktie zal slagen, Maar wanneer kerncentrales gesloten worden, dan is dat door onze akties. En daarom zijn ze nodig.